

การพัฒนาทักษะสีน้ำ วิชาศิลปะจินตนาการ
โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน

Development of Watercolor Skills in an Artistic Imagination

Course Using the Instructional Method Based on Simpson's

Practical Skills Development Model

อนุดรา สุวคันธกุล* อธิพัชร วิจิตสถิตรัตน์*

Anutra Suwakantagul* Atipat Vijitsatitrat*

สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*

Program in Arts Education, Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาระบบการเรียนการสอนสีน้ำตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน และ 2. พัฒนาทักษะทางสีน้ำของนักเรียนในวิชาศิลปะจินตนาการ โดยใช้กระบวนการเรียนการสอน ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มการเรียนอังกฤษ – คหกรรม ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1. กระบวนการเรียนการสอนสีน้ำตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน 2. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการวาดรูปสีน้ำ 3. แบบประเมินทักษะของนักเรียนด้านทักษะสีน้ำ ผลการวิจัยพบว่า 1. กระบวนการเรียนการสอนสีน้ำ 7 ขั้นตอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สันที่ผ่านการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.91 สามารถนำมาใช้ได้จริงกับการสอนวาดภาพสีน้ำ เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน ได้ฝึกฝนจนคล่องแคล่ว ชำนาญและเชี่ยวชาญ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนโดยสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ภาคภูมิใจ และมีความสุขในการเรียนวิชาศิลปะจินตนาการ 2. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนด้านทักษะปฏิบัติด้านสีน้ำของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนการสอนสีน้ำตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สันอยู่ในระดับสูงขึ้นไปตามลำดับ

คำสำคัญ : ทักษะสีน้ำ กระบวนการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน

Abstracts

The purposes of this research are as follows: (1) to develop an instructional method for watercolors, based on Simpson's practical skill development model and (2) to develop the watercolor skills of students in the Artistic Imagination course, using the developed instructional method based on Simpson's practical skill development model. The samples in this research were eight students in Matthayom Suksa Six studying English-Home Economics in English in the 2020 academic year at Saipanya School. The samples were

selected by purposive sampling. The research tools comprised as follows: (1) The instructional method for watercolors based on Simpson's practical skill development model (2) The interview forms for watercolor experts and (3) the evaluation form for the watercolor skills of students. The findings are as follows: (1) the seven-step instructional method of watercolor based on Simpson's practical skill development model was established by experts to be at 0.91 IOC (Index of Item-Objective Congruence) Hence, it can be used to teach watercolor painting. The teaching and learning process allowed students to practice their skills step-by-step. With more practice, the students could use watercolors more effectively. As a result, the students can benefit from their work and enjoy studying Artistic Imagination; (2) the learning achievement of the students was at a 0.05 level of statistical significance. The score of practical skills in the watercolors of the students who have learned through the seven-step instructional method for watercolors and based on Simpson's practical skills development model was high, respectively.

Keywords: Watercolor skills, Teaching and learning process, Simpson's Practical Skill Development Model

บทนำ

ชีวิตมนุษย์นั้นหนีจากศิลปะไปไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นชีวิตส่วนตัวหรือชีวิตการทำงานก็ตาม โดยเฉพาะในชีวิตส่วนตัวนั้นศิลปะมีบทบาทมาก นับตั้งแต่การแสดงออกทางบุคลิกภาพ การเลือกกิจกรรมไปจนกระทั่งการแต่งกาย การตกแต่งบ้านเรือน หรืออื่นๆก็ตาม มนุษย์แต่ละคนย่อมมีการเลือกศิลปะที่สอดคล้องกับตัวเองในหลายด้าน ทั้งการจัดสภาพแวดล้อม ขั้นตอนการทำงานจนกระทั่งผลงานต่างๆ ก็มีศิลปะเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ ด้วยเหตุนี้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ต่อสภาพแวดล้อมและต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์: คำนำ) นอกจากนี้การใช้ศิลปะนับได้ว่าเป็นการใช้ในลักษณะที่สร้างขึ้นด้วยฝีมือ ผสมผสานกับความรู้สึคนึกคิด และความสามารถที่เกิดจากความเชื่อความศรัทธา การสร้างสรรค์งานศิลปกรรมขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองก็ดีหรือเพื่อสังคมก็ดี จะทำให้ผู้พบเห็นเกิดความรู้สึกด้านอารมณ์และในสภาพเช่นนี้ศิลปะจึงถูกนำเข้ามาเกี่ยวข้องกับสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ศิลปะจึงเปรียบเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นความเป็นไปของสภาพในสังคมนั้นๆ

การเรียนศิลปะมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์มาก เนื่องจากศิลปะสามารถช่วยในเรื่องของสภาวะอารมณ์ ความรู้สึก และยังช่วยเสริมสร้างสมาธิให้กับมนุษย์อีกด้วย ซึ่งการเรียนศิลปะต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมดังที่วีรุณ ตั้งเจริญ (2526: บทนำ) กล่าวถึงความสำคัญของศิลปศึกษาว่า ศิลปศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระบบโรงเรียน และเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างวัฒนธรรมด้วย แต่การเรียนการสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนต่างๆ ยังมีความสับสนอยู่มากอาจเป็นเพราะความคลาดเคลื่อนระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับเยวภา เดชะคุปต์ (2522: 231) ได้กล่าวว่าทฤษฎีคือหลักการอันสำคัญที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งทางด้านความรู้ในศิลปะ และด้านของจิตใจ แต่จะพบว่าทฤษฎีปฏิบัติจริงนั้นบางครั้งก็มิได้สอดคล้องไปกับทฤษฎีเสมอ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงยังอยู่ในขอบเขตจำกัดเฉพาะในโรงเรียนที่มีความพร้อมทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรผู้สอน

การเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะนั้นจะแตกต่างจากรายวิชาอื่นๆ คือผู้เรียนที่เรียนนอกเหนือจากภาคทฤษฎีแล้วยังต้องมุ่งเน้นในเรื่องของทักษะควบคู่ไปด้วย เช่น ทักษะในการปฏิบัติเทคนิคสีน้ำ ซึ่งใช้กลวิธีมากมายในการเขียนภาพ ดังที่ อารี สุทธิพันธุ์ (2533: 4) ได้กล่าวถึงลักษณะเปรียบเทียบของสีน้ำว่า รูปสีน้ำแต่ละรูปมักจะมีคุณค่าของเรื่องราวที่เห็น และคุณค่าของสีที่ซึมไหลโปร่งใสมีบรรยากาศ ถ้าเปรียบกับชีวิตคือมีกายและใจ โกลล พินกุล (2545: 11) ได้กล่าวว่าเทคนิคสีน้ำเป็นกิจกรรมทางการฝึกทักษะอย่างหนึ่ง ซึ่งหากถามผู้ที่ชื่นชอบเทคนิคการใช้สีน้ำคงได้คำตอบว่า เพราะรู้สึกว่าการใช้สีน้ำเป็นการสร้างความสุข เป็นการใช้องค์ความรู้ความสามารถที่ตอบสนองได้ ทั้งรูปของความคิดและรูปของการกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสีน้ำที่ผู้ระบายต้องเผชิญกับสภาพของความไม่แน่นอน ทำทาย บางคนมักเสนอความเห็นว่เทคนิคสีน้ำนั้นระบายยาก ต้องตัดสินใจรวดเร็ว ระบายแล้วซักกันไม่ได้จะทำให้สีหมอง เน่า แต่หากได้ลงมือทดลองปฏิบัติสีน้ำด้วยตนเองตามเทคนิคกระบวนการที่เป็นขั้นตอน ก็จะพบว่าเป็นเรื่องที่ทุกคนสามารถปฏิบัติได้ หากได้รับการฝึกฝนอย่างถูกวิธี

การจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะจินตนาการของโรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความรู้ความเข้าใจมีทักษะวิธีการทางศิลปะเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ โดยเน้นให้นักเรียนศึกษาหลักการและกระบวนการการสร้างสรรค์งาน โดยใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายเพื่อนำมาพัฒนางานให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยมีการฝึกระบายสีน้ำเป็นเนื้อหาหนึ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาได้อย่างมาก

สีน้ำเป็นสีที่ละเอียดอ่อน มีการผสมผสานกันได้ระหว่างสีต่างๆ ในขณะที่สียังเปียกอยู่ สีจะซึมเข้าหากันและผสมกันอย่างแนบเนียน ดังนั้นการใช้สีน้ำต้องวางแผนการใช้ล่วงหน้าว่าจะใช้สีอะไรร่วมกัน เพราะสีน้ำจะระบายทับสีเดิมไม่ได้และถ้าใช้ไม่ถูกสัดส่วนอาจทำให้สีเน่าได้ ดังนั้นการกิจกรรมการสอนสีน้ำซึ่งเป็นการเรียนที่เน้นทักษะปฏิบัติ ผู้เรียนจะได้ฝึกฝนทักษะสีน้ำอย่างเป็นขั้นตอนจนมีความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญ ชำนาญ และกล้าแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์

อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปะนั้น นอกจากผู้เรียนเรียนรู้ในด้านทฤษฎีแล้ว ธรรมชาติของวิชาศิลปะยังเน้นทักษะปฏิบัติ ผู้เรียนต้องได้ปฏิบัติจริง เพื่อจะได้มีทักษะและความชำนาญ ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนหนึ่งที่น่าสนใจ ที่เน้นทักษะการปฏิบัติคือ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson, 1972) ที่เน้นการพัฒนาทางด้านทักษะพิสัยเป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ และการแสดงออกต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักวิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัย หรือพุทธิพิสัย ซึ่งซิมป์สันได้ระบุว่าทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลายๆ ส่วนการทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความอดทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการจัดการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้อง และมีความชำนาญ ซึ่งผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตาม

รูปแบบของซิมพ์ซันนั้นผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ ในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา เรื่องโค (2561: 4) ได้กล่าวว่าการนำบทเรียนบนเว็บมาช่วยในกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยการนำแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซันมาช่วยแก้ปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาคอมพิวเตอร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้สื่อที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพผู้เรียนตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและเวลาที่มีจำกัดในการเรียน ซึ่งแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซันเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติซ้ำๆ บ่อยๆ จนเกิดทักษะความชำนาญ ความแม่นยำ คล่องแคล่วและยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ชิ้นงานให้มีความหลากหลาย เกิดผลงานใหม่ๆ ทำให้นักเรียนเป็นบุคคลที่ไม่ซ้ำใครหลากหลาย มีผลงานที่สร้างสรรค์

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูศิลปะเล็งเห็นว่าเทคนิคสีน้ำเป็นกิจกรรมการฝึกทักษะที่มีความท้าทายความสามารถของนักเรียน ผู้วิจัยจึงคิดที่จะใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน ในการพัฒนาทักษะสีน้ำ วิชาศิลปะจินตนาการ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะทางสีน้ำในการวาดรูปอาหารและขนมต่างๆ และสามารถพัฒนาประยุกต์ใช้กับรายวิชาต่างๆ ในแผนการเรียนที่นักเรียนศึกษาอยู่ได้ เช่น ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์อาหารในรูปแบบต่างๆ การออกแบบตกแต่งจาน และเพื่อให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษานอกจากนี้ยังสามารถต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ให้กับตัวนักเรียน

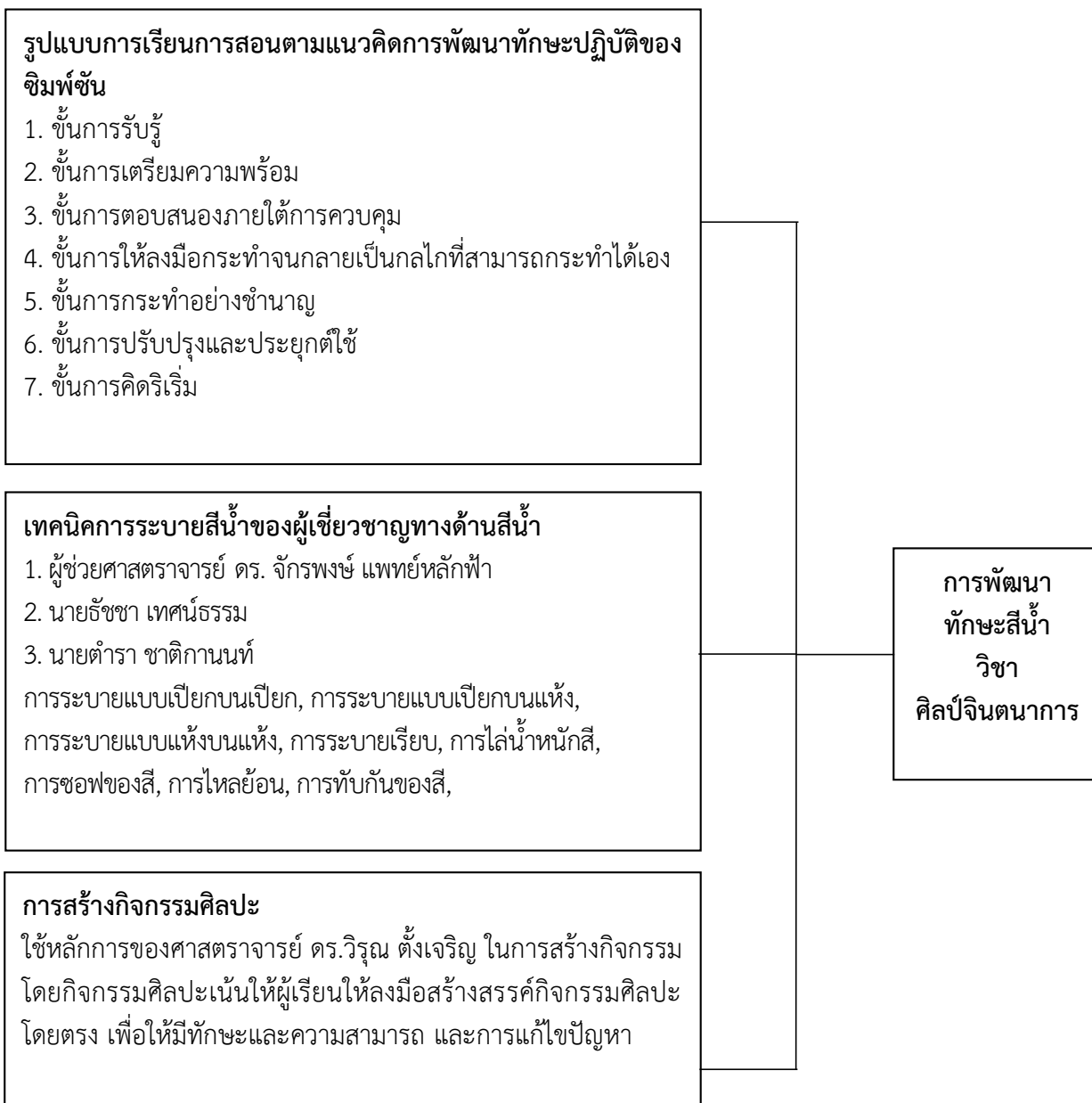
วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนสีน้ำตามแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน
2. เพื่อพัฒนาทักษะทางสีน้ำ วิชาศิลปะจินตนาการ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน ตามแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะทางสีน้ำ วิชาศิลปะจินตนาการ โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 206 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/9 กลุ่มการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ – คหกรรม ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 8 คน จากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วยกระบวนการเรียนการสอนสื่อน้ำตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 6 แผน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการวาดรูปสีน้ำ

2.2 แบบประเมินทักษะของนักเรียนด้านทักษะสีน้ำ ชนิดมาตราส่วนประเมินค่าแบ่งประเภทการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ 1. กลวิธีการระบายสีน้ำ 2. การแสดงคุณลักษณะของสีน้ำ 3. การจัดองค์ประกอบภาพ 4. ความประณีตสวยงาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/9 กลุ่มการเรียนอังกฤษ – คหกรรม ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 8 คน จากการเลือกแบบเจาะจง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการวาดรูปสีน้ำ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปะ เพื่อหาเทคนิควิธีการวาดภาพสีน้ำไปจัดกระบวนการเรียนการสอนสื่อน้ำตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน เพื่อจัดกระบวนการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/9 กลุ่มการเรียนอังกฤษ – คหกรรม โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 คน โดยใช้เวลาในการสอนจำนวน 20 ชั่วโมง

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการนำผลงานของผู้เรียนมาตรวจโดยใช้แบบประเมินทักษะการระบายสีน้ำที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ

3. นำผลคะแนนที่ได้จากการตรวจโดยใช้แบบประเมินทักษะการระบายสีน้ำ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อดูการพัฒนาทักษะสีน้ำของผู้เรียน

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะสีน้ำ วิชาศิลปจินตนาการ โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/9 กลุ่มการเรียนอังกฤษ – คหกรรม โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson, 1972) สามารถนำมาใช้ได้จริงกับการสอนวาดภาพสีน้ำ เนื่องจากเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นใช้ในการพัฒนาทักษะปฏิบัติ โดยรูปแบบการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นมีกระบวนการสอนที่เป็นขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติอย่างเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน ได้ฝึกฝนจนคล่องแคล่ว ชำนาญและเชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เรียนเองได้รับประโยชน์จากการเรียน มีความสุขในการทำกิจกรรมและสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างภาคภูมิใจ ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนสูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ปกิขญา เรื่อง โค (2561: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทเรียนเว็บโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สันเพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัติและความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าบทเรียนบนเว็บโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะของซิมป์สันภายในบทเรียนจะประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และมีรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน ซึ่งบทเรียนบนเว็บได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจนทำให้มีคุณภาพของบทเรียนบนเว็บอยู่ในระดับเหมาะสมมากและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของเมกุยแกนส์ ความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับทักษะปฏิบัติมีความสัมพันธ์กัน

อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก โดยสามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. กระบวนการเรียนการสอนสื่อน้ำตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน จากการที่ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวาดสีน้ำ มาสรุปและจัดทำกระบวนการเรียนการสอนสื่อน้ำตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน แล้วนำมาใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/9 กลุ่มการเรียนอังกฤษ – คหกรรม โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2563 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 8 คน นั้น พบว่า กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การรับรู้ ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 การตอบสนองภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 การให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง ขั้นที่ 5 การกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 การปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 การคิดริเริ่ม สามารถนำมาใช้ได้จริงในการพัฒนาทักษะสีน้ำและส่งผลให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว เชี่ยวชาญชำนาญการ สอดคล้องกับการศึกษาของ จันทรเพ็ญ ภัทรมานนท์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามพาดพิทยาคาร ตามแนวคิดของซิมพ์สัน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีซิมพ์สัน สามารถใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ทำให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนเกิดทักษะความคล่องแคล่ว ชำนาญและคงทน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ฉวีวรรณ กุดหอม (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ ตามรูปแบบของชิปปาและรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ วิชานาฏศิลป์ ตามรูปแบบของชิปปาและรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.30/83.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้

ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนสื่อน้ำตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะสีน้ำ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนต่อไป เนื่องจากการกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ทำให้ผู้เรียนได้เริ่มฝึกทักษะเป็นกระบวนการและขั้นตอน โดยเริ่มจากการฝึกปฏิบัติจากขั้นตอนที่ง่าย ไปสู่ขั้นตอนที่ยากและซับซ้อนขึ้น โดยได้ผ่านกระบวนการที่ฝึกซ้ำๆ จนมีการพัฒนาที่ดีขึ้น จนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานของตนเองขึ้นมาได้อย่างสวยงาม

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/9 กลุ่มการเรียนอังกฤษ – คหกรรม โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2563 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 8 คน ที่ได้เรียนด้วยกระบวนการเรียนการสอนสื่อน้ำตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนสื่อน้ำตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สันที่ผู้วิจัยได้ออกแบบมานั้นมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอน โดยมุ่งเน้นพัฒนาทักษะปฏิบัติจึงทำให้นักเรียนได้รับการฝึกและพัฒนาอย่างเป็นระบบ จนสามารถวาดภาพสีน้ำได้ออกมาตามขั้นตอน โดยในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนลองวาดสีน้ำด้วยตนเองจนเกิดความถูกต้อง คล่องแคล่ว และชำนาญ ส่งผลให้นักเรียนที่ได้เรียนการวาดภาพสีน้ำด้วยกระบวนการเรียนการสอนสื่อน้ำตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กล่าวคือกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง เนื่องจากเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นใช้ในการพัฒนาทักษะปฏิบัติ ซึ่งกิจกรรม

การเรียนการสอนศิลปะเป็นวิชาที่เน้นในการฝึกทักษะปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบนี้ทำให้ผู้เรียนได้มองเห็นขั้นตอนการฝึกทักษะปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บุสรินทร์ พาระแพน (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านตามแนวทักษะปฏิบัติของ ชิมพ์ชัน ที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและความคิดสร้างสรรค์การปฏิบัติท่ารำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งส่งผลต่อนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมนี้ มีผลการเรียนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสน้ำ โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของชิมพ์ชัน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการวาดภาพสน้ำอย่างเป็นระบบขั้นตอน โดยเริ่มเรียนจากเทคนิควิธีอย่างง่าย เพื่อนำไปสู่เทคนิควิธีที่ซับซ้อนขึ้น โดยผ่านกระบวนการฝึกทักษะปฏิบัติแบบซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง จนเกิดความชำนาญเชี่ยวชาญ คล่องแคล่ว จนสามารถสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้ตามจินตนาการ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในด้านของความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และพื้นฐานความรู้ ความสามารถเดิมของนักเรียนแต่ละคน ผู้สอนต้องให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองให้มากที่สุด ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นหาความสามารถของตนเอง และควรระมัดระวังในเรื่องของการช่วยเหลือนักเรียน
2. ผู้สอนควรมีการเตรียมความพร้อมมาล่วงหน้าอย่างดี ควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์การสอน สื่อการสอนให้พร้อมก่อนทำการสอนอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ เพื่อไม่ให้เกิดกิจกรรมการเรียนการสอนเกิดความติดขัด
3. ผู้สอนต้องมีความเสียสละเวลาว่าง เพื่อให้คำแนะนำนักเรียนที่ต้องการฝึกปฏิบัตินอกเวลา เพราะเวลาในชั่วโมงเรียนอาจจะยังไม่เพียงพอ เนื่องจากการประเมินทักษะปฏิบัติต้องใช้เวลามาก
4. ในการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนต้องคอยกระตุ้น และเสริมแรงนักเรียนเพื่อให้มีความมั่นใจกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เนื่องจากการวาดภาพระบายสีน้ำจะนักเรียนจะต้องมีความมั่นใจ และความกล้าในการลงสี

ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของชิมพ์ชันในสาระที่เน้นการปฏิบัติ จะทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะปฏิบัติมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่างการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของชิมพ์ชัน และการสอนด้วยรูปแบบการสอนอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- โกศล พิณกุล. (2545). **รูปแบบและเทคนิคการระบายสีน้ำ**. กรุงเทพฯ: สิปประภา
- จันทร์เพ็ญ ภัทรมานนท์. (2553). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามพาดพิทยาคาร ตามแนวคิดของซิมพ์สัน**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ชาติชาย สร้อยดอกสน. (2561). **ผลการใช้บทเรียน เรื่องศิลปะการป้องกันตัวแบบไอคิโด โดยใช้แนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ฉวีวรรณ กุดหอม. (2557). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ตามรูปแบบชิปปาและรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ทิตนา แคมมณี. (2554). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธัชชา เทศน์ธรรม. (2559). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องการระบายสีน้ำ ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงการ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิติพงศ์ ใจประสาท. (2540). **การเขียนสีน้ำ**. กรุงเทพฯ: อีแอนด์ไอคิว.
- นัฐประชา หงษ์สุวรรณ. (2561). **สีน้ำภาคปฏิบัติ (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์.
- นภดล เนตรดี. (2554). **การเขียนภาพสีน้ำ**. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์.
- บุสรินทร์ พาระแพน (2561). **การพัฒนาชุดการเรียนรู้การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน ที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและความคิดสร้างสรรค์การปฏิบัติทำรำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ปภิญา เรืองโค. (2561). **การพัฒนาบทเรียนเว็บโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สันเพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัติและความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (คอมพิวเตอร์ศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2545). **ผ่านทางตันปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- เพยเล่อเหนียว. (2559). **หนังสือหัตถวาตสีน้ำเล่มแรกของฉัน**. แปลโดย นิชา. กรุงเทพฯ: ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด.
- เยาวภา เดชะคุปต์. (2522). **ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2526). **ศิลปศึกษา**. กรุงเทพฯ: พายัพออฟเซตพริ้นท์การพิมพ์.
- วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ. (2546). **สีน้ำสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.

สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๔๙). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐.

สำนักนายกรัฐมนตรี (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

อนันต์ ประภาโส. (2551). วาดสีน้ำง่ายๆสไตล์ครูอยู่ : ทิวทัศน์. กรุงเทพฯ: สิปประภา.

อภิญญา สิทธิวงศ์. (2558). การศึกษาพัฒนาโครงการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาศิลปะ เทคนิคจิตรกรรมสีน้ำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยคริสเตียน กรุงเทพมหานคร ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ. ปริญญาโท กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อารี สุทธิพันธุ์. (2526). การระบายสีน้ำ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กระดาศา

Clark, Ann-Marie. (2001, December). Implementing the project Approach : A Beginner' s Perspective. Dissertation Abstracts International. 62(6),99. 2014-A.

Muhammad, M (2018). Development of Watercolor Painting Technique Module on Extracurricular Activities in Secondary Schools. 7

Owen, Pamela Mae. (2002, August). Bridging Theory and Practice : Student Teachers use the Project Approach. Dissertation Abstracts International, 63(2), pp. 563-A.

Sotiropoulou, M (2012). If the pedagogic community can understand new ways of combining teaching practices with aesthetic learning activities. Art Education, 65(1), 7-10.